

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

**DEVETNAESTA
NEDJELJA KROZ GODINU
UZNESENJE BLAŽENE
DJEVICE MARIJE -
VELIKA GOSPA**

mihael

33/ 2019.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XIV. (2019.), broj 33 (412)
XIX. NEDJELJA KROZ GODINU,
11. kolovoza 2019.

Kontakt:
o. Stjepan Harjač, policijski kapelan
tel.: 22 712, 84 048;
e-mail: sharjac@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica:
Vinko Bakula

KOLOVOZ

Ned 11. XIX. NEDJELJA KROZ GODINU
Klara; Jasna; Ljerka

Pon. 12. Ivana F. Chantal; Anicet

Uto. 13. Poncjan i Hipolit; Ivan Berchmans;
Kasijan

Sri. 14. Maksimilijan Marija Kolbe; Euzebije

Čet. 15. UZNESENJE BDM - VELIKA
GOSPA; Marija

Pet. 16. Rok; Stjepan kralj; Krunoslav

Sub. 17. Hijacint; Liberat; Miron; Natalija

MEDITACIJA
Križ

3

**SLUŽBA RIJEČI -
XIX. NEDJELJA KROZ GODINU**

UVOD U ČITANJA
Ne boj se stado malo

4

ČITANJA
I vi budite pripravni!

6

HOMILIJA
**Božje kraljevstvo dobili smo
besplatno**

8

**SLUŽBA RIJEČI -
VELIKA GOSPA**

UVOD U ČITANJA
„Veliča“

10

ČITANJA
**Velika mi djela učini Svesilni:
uzvisi neznatne.**

12

HOMILIJA
Neslomljiva uporišta

14

KATEHEZA

Crkva u apostolsko vrijeme
Društveni korijeni

16

Hrvatska marijanska svetišta
Svetište Gospe Sinjske

20

Mali vjeronaučni leksikon

23

NAŠI POKOJNI

24

Križ

Kao i svako dijete i sam sam imao bezbroj pitanja koja sam obično upućivao majci. Jedno takvo pitanje, a još više majčin odgovor usjekao mi se u pamćenje za cijeli život.

Moja majka je kao gotovo sve žene u mom zavičaju imala na rukama trajno *usican* (istetoviran) križ. I ne samo jedan nego i više njih. Tako, kad god mi je pružala ruke ili ih sklapala na molitvu, gledao sam te trajno urezane križeve na rukama. Osobito su dolazile do izražaja kad bi majka u crkvi prije i poslije mise klečeći podigla raširene ruke na skrušenu molitvu. Pitao sam je:

- *Mama, zašto ti imaš križ na rukama koji se nikad ne može skinuti?*

Ona mi je onda potanko tumačila kako je križ na rukama kršćanskih djevojaka bio obrana od Turaka. Takve djevojke „pogane krvi“ i s neizbrisivim kršćanskim znakom ne bi vodili u hareme.

- *Mama, ali danas Turci ne upadaju i ne otimaju naše djevojke, zašto ti danas nosiš križ?* – upitao sam.

- *Sine* - odgovorila mi je pokojna majka – *uvijek će biti onih koji će ti htjeti oteti dušu!*

Križ, mukotrpno stvaranje vrijednosti od kojih živimo i koje nudimo drugima bit će najbolje jamstvo da ćemo sačuvati svoj identitet.

Fra Ante Grbeš

Ne boj se stado malo

Odlomak današnjeg prvog čitanja spada u treći i posljednji dio Knjige Mudrosti u kojem se u stilu mudrosne poezije prepričava čitava biblijska povijest od stvaranja svijeta pa do izlaska iz egipatskog ropstva. Noć o kojoj je riječ u našem čitanju odnosi se na noć izlaska iz Egipta kada su Židovi slavili svoju prvu pashu, a Egipćani oplakivali smrt svojih prvorodenaca. Rečenica „čime si kaznio naše pravednike, time si proslavio nas pozvavši nas k sebi“ (r. 8) zvuči pomalo grubo, no to je veoma jednostavan način da se pokaže kako se okrutno postupanje Egipćana prema Židovima koje nisu samo držali u ropstvu nego su im ubijali svu mušku djecu, na koncu okrenulo protiv njih samih.

Žrtva koju su te noći Židovi prinosili u skrovitosti odnosi se na pashalno janje koje su blagovali u svojim domovima, a to da su zapjevali svete pjesme otaca u povijesnom je smislu anakronizam u kojem autor Knjige Mudrosti način slavljenja pashe svoga vremena prenosi na sami njezin povijesni početak. Ipak, spominjanje otaca itekako je povezano s noću izlaska iz egipatskog ropstva, jer se Bog koji se objavio Mojsiju i poslao ga da izbavi njegov narod predstavio kao Boga otaca, Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljev (usp. Izl 3,6). Drugim riječima, tek oslobođenjem iz egipatskog ropstva Židovi postaju narod koji upoznaje svoju povijest i otkriva u njoj Božja obećanja koja se počinju ispunjavati.

U odlomku današnjeg drugog čitanja u središtu je lik Abrahama zajedno s njegovom ženom Sarom i sinom Izakom. Abraham je sve činio vjerom. Otišao je iz očinskog doma ne znajući kamo ide, ali slušajući Božji glas. Vjerom je prihvatio Božje obećanje potomka iz vlastita tijela unatoč poodmakloj dobi svoje žene Sare i sebe samoga. Kada se pak to obećanje ispunilo Abraham je vjerom na koncu bio spreman po Božjoj zapovijedi žrtvovati svoga sina Izaka, premda mu je baš po njemu Bog obećao brojno potomstvo.

U svim tim događajima Poslanica Hebrejima prepoznaje kako je Abrahamova vjera zapravo bila uskrsna vjera koja je težila ne djelomičnom nego trajnom ispunjenju. Stoga su događaji iz Abrahamova života s jedne strane samo pralikovi onoga što će se ispuniti u Isusu Kristu, ali je Abraham svojom vjerom već za svoga zemaljskog života postao dionikom konačnog ispunjenja Božjih obećanja.

Ovaj evanđeoski odlomak nastavak je Isusove pouke započete prispodobom o bezumnom bogatašu u kojoj govori o opasnosti pohlepe za posjedovanjem koja zasljepljuje istinsku vrednotu ljudskog života, a to je zajedništvo s Bogom.

Ovdje se o tome najprije govori riječima ohrabrenja „Ne boj se stado malo“, ali se nastavljaju ozbiljne pouke o tome kako se pravo blago nalazi na nebesima, a stječe se prodajom zemaljskoga blaga i davanjem milostinje.

Ta pouka otvara put eshatološkom razmatranju u kojem se poziva na budnost, a čas kada će se od svakoga zaiskati njegova duša opisuje se prispodobama o slugama koji čekaju dolazak Gospodara kuće i o domaćinu koji ne zna kada mu u kuću može ući kradljivac. Zapravo i Gospodarev i kradljivčev dolazak događaju se u nepoznat čas, ali su obje prispodobe ispričane tako kao da će se dogoditi noću. U svakom slučaju, i dolazak Gospodara i kradljivca pozivaju na budnost i aludiraju na dva moguća ishoda ljudskog života.

Sluge koje i u Gospodarevoj odsutnosti budu vršili njegovu volju primit će nagradu, a oni koji zaborave ili prezru svoga Gospodara primit će kaznu.

Razlikovanje između mnogo i malo udaraca ovisno o težini prijestupa i veličini odgovornosti govore o Lukinoj brizi da pokaže kako Božja pravda nije bezobzirno slijepa. Bog svakomu otvara vrata zajedništva, ali kroz njih ulazi samo onaj tko prihvata Boga kao svoga Gospodara.

Služba riječi 272/13

Tko je vjernik?

Vjernik je onaj koji u povijesti znade vidjeti "čudesna djela Božja". Bog je prisutan u povijesti naroda i Gospodar te povijesti. Ovo je duboka, ali teška vjera, jer je uvijek izložena izazovima i ugrožena događajima. Povijest (Izraelova, kao i povijest svakog drugog naroda) sastavljena je od događaja koji govore o Božjoj prisutnosti i događajima koji je, izgleda, niječu.

Biblijka vjera nije uvijek laka, ali nikad nije isprazna i očajna. Povjeriti se Bogu pravi je stav pred Bogom - u bilo koje vrijeme i u bilo kojoj situaciji. Uzdati se u Boga jedini je ispravni odnos između čovjeka i Boga.

Vjera nije izbor i odluka koja se čini jednom zauvijek. Treba je obnavljati svaki dan, jer je stalno na kušnji. Kako se Bog postupno objavljuje - tako različito od čovjekovog očekivanja - čovjekova se vjera čisti i napreduje. Božja moć znade naći put i u najvećoj čovjekovoj slabosti. Ono što je nemoguće čovjeku, moguće je Bogu.

U Abrahamovoju kušnji nije u pitanju čovjek nego Bog. Da se shvati tko je Bog nije dosta dar, treba shvatiti da je njegov dar drukčiji. Nije dosta Božja prisutnost, treba i otsutnost, da se shvati kako njegova prisutnost nije onakva kakvu bismo mi htjeli. Treba iskusiti i njegovu absolutnu slobodu i njegovu besplatnu darežljivost. Tko bi iskusio Boga koji pomaže, i nikad ne bi nabasao na njegovu šutnju, ne bi znao što znači vjerovati i ne bi znao tko je Bog u kojega vjeruje.

On je tajanstven, i njegovo je djelovanje tajanstveno. U odnosu s Bogom uvijek je neka neizvjesnot, točka nakon koje se pojavljuje šutnja misterija.

Vjera je pouzdanje u Boga koje se ne gasi. Kad idemo s Bogom njenan put nije definitivno zatvoren.

Prvo čitanje: Mudr 18, 6-9

Čime si kaznio naše protivnike, time si proslavio nas pozvavši nas k sebi.

Čitanje Knjige Mudrosti

Noć oslobođenja bijaše unaprijed najavljenia ocima našim da bi jasno znali kakvima su prisegama povjerovali, i da budu dobre volje.

Tako je tvoj narod očekivao spas pravednika i propast neprijatelja.

Jer čime si kaznio naše protivnike, time si proslavio nas, pozvavši nas k sebi.

Tada su pobožna djeca pravednikâ žrtve tajno prinijela

i složno postavila zakon božanstven da sveti tvoji jednako snose i dobra i pogibelji.

I tad su zapjevali svete pjesme otaca.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 33, 1.12.18-20.22

Blago narodu koji Gospodin odabra sebi za baštinu!

Pravednici, Gospodinu kličite!
Hvaliti ga pristoji se čestitima.

Blago narodu kojemu je Gospodin Bog, narodu koji on odabra sebi za baštinu!

Evo, oko je Gospodnje nad onima koji ga se boje,
nad onima koji se uzdaju u milost njegovu:
da im od smrti život spasi,
da ih hrani u danima gladi.

Naša se duša Gospodinu nada,
on je pomoć i zaštita naša.

Neka dobrota tvoja, Gospodine,
bude nad nama
kao što se u tebe uzdamo!

Jutrom nas nasiti smilovanjem svojim
da kličemo i da se veselimo u sve dane!

Dobrota Gospodina, Boga našega,
nek bude nad nama!

Daj da nam uspije djelo naših ruku,
djelo ruku naših nek uspije!

Drugo čitanje: Heb 11, 1-2.8-19

Iščekivaše onaj utemeljeni grad kojemu je graditelj i tvorac Bog.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Kološanima

Braćo: Vjera je već neko imanje Bonoga čemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnosti kojih ne vidimo. Zbog nje stari primiše svjedočanstvo.

Vjerom pozvan, Abraham posluša i zaputi se u kraj koji je imao primiti u baštinu, zaputi se ne znajući kamo ide. Vjerom se kao pridošlica naseli u obećanoj zemlji kao u tuđini, prebivajući pod šatorima s Izakom i Jakovom, subaštinicima istog obećanja, jer iščekivaše onaj utemeljeni grad kojemu je graditelj i tvorac Bog.

Vjerom i Sara unatoč svojoj dobi zadobi moć da začne jer vjernim smatraše Onoga koji joj dade obećanje. Zato od jednoga, i to obamrla, nastalo mnoštvo poput zvijezda na nebu i pjeska nebrojena na obali morskog.

U vjeri svi su oni umrli, a da nisu zadobili obećanjâ, već su ih samo izdaleka vidjeli i pozdravili priznavši da su stranci i pridošlice na zemlji. Doista, koji tako govore, jasno očituju da domovinu traže. Dakako, da su mislili na onu iz koje su izišli, imali bi još prilike vratiti se u nju. Ali sada oni čeznu za boljom, to jest nebeskom. Stoga se Bog ne stidi zvati se Bogom njihovim: ta pripravio im je Grad.

Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinca prikazivaše on koji je primio obećanje, kome bi rečeno: Po Izaku će ti se nazivati potomstvo! – uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrisiti. Zato ga u predslici i ponovno zadobi.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Lk 12, 32-48

I vi budite pripravni!

Čitanje svetog Evangelija po Luki

Uono vrijeme:

Reče Isus svojim učenicima:

„Neka vam bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene, a vi slični ljudima što čekaju gospodara kad se vraća sa svadbe da mu odmah otvore čim stigne i pokuca. Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za stol pa će pristupiti i posluživati ih. Pa dođe li o drugoj ili o trećoj straži i nađe ih tako, blago njima!

A ovo znajte: kad bi domaćin znao u koji čas kradljivac dolazi, ne bi dao prokopati kuće. I vi budite pripravni jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi.“

Riječ Gospodnja

Božje kraljevstvo dobili smo besplatno

Za prvo čitanje na devetnaestu nedjelju kroz godinu uzet je odlomak iz Knjige mudrosti, iz koje saznajemo da su naši oci svoju hrabrost crpili iz one vjere s kojom su prihvatali Božje obećanje da će jednog dana osloboediti svoj narod. I mi živimo od Božjih obećanja, i što dublje vjerujemo da je Bog vjeran svojim obećanjima, to se možemo s više hrabrosti suočiti sa životnim poteškoćama.

Za drugo čitanje uzet je dio iz Poslanice Hebrejima u kojem odjekuje Knjiga mudrosti kada izlaže da vjera daje čvrsto povjerenje u ono u što se nadamo, uvjerenje o tome što ne vidimo. Naši preci su iz toga crpili sigurnost. Sljedeća rečenica ovog čitanja kao da se obraća izravno nama. Iz vjere saznajemo da je Riječ Božja stvorila svijet, odnosno da je vidljivo nastalo iz nevidljivoga.

Evanđelje započinje dirljivim ohrabrenjem što dolazi od samog Isusa: „Ne boj se, maleno stado, jer vašem Ocu se svidjelo darovati vam Kraljevstvo.“ U duhovnom životu je važan trenutak da nam u svemu ishodište bude Božja ljubav. Ako u svojoj molitvi zamolimo nešto od Boga, tada započnimo s priznanjem o Božjoj ljubavi prema nama. Ako molimo za oprost, započnimo sa prisjećanjem na Isusove riječi upućenih Nikodemu: „Bog je toliko ljubio svijet, da je dao svog jedinorođenog Sina, da onaj koji u njega vjeruje, ne propadne nego da vječno živi. Ako nas zadesi nevolja, patnja, bolest, pomislimo na lijepo riječi svetoga Pavla, da nam ništa ne može oteti Božju ljubav, čak ni smrt.

Poslije ohrabrujućih riječi slijedi Isusov poticaj, da sakupljamo takva dobra koja ne mogu nestati, niti ga lopov može odnijeti niti moljac uništiti. U današnjoj gospodarskoj krizi, ovo upozorenje postalo je prilično aktualno, jer svi strahujemo da će netko u banci staviti ruku na našu malenu ušteđevinu, i morat ćemo s

odricanjima početi iz početka. Zato je dobro znati, da u životu postoji i jedno drugo blago, a to je banka naših dobrih djela u Kraljevstvu nebeskome, koju nitko od nas ne može oduzeti. Na ovo blago odnose se Isusove riječi, da što god da smo dobrog našoj braći u njegovo ime učinili, to smo učinili njemu, i to naše blago ostati će do sudnjega dana, kao dokaz da nismo samo za sebe živjeli, već smo znali i voljeti.

Duhovni život ima dvojaku dinamičnost. Prva pokretačka snaga je Božja ljubav prema nama, koja nas zove i podupire. Druga pokretačka snaga je naša suradnja s milošću, koju Isus u ovoj evanđeoskoj sceni naziva budnošću. Zemaljski život je razdoblje iščekivanja, razdoblje uvježbavanja, razdoblje pripreme. Ono što ćemo u trenutku našeg zadnjeg susreta reći Isusu, to već sada unaprijed trebamo naučiti, kao što smo nekada napamet učili pjesmice.

Petar nije sasvim razumio što je Isus htio reći kada je svoje učenike usporedio sa slugama koji očekuju dolazak svog gospodara, pa je zato upitao je li ovu usporedbu namijenio samo njima ili svima? Isus na prvi pogled, kao da je dao izbjegavajući odgovor, ali uistinu je Petru rekao dvije stvari. Najprije je rekao da je budnost nužnost aktivne suradnje s milošću koja se odnosi na svakog vjernika. Zatim je rekao da ova budnost ne znači tihu povučenost, već naprotiv angažiranost u izvršavanju svakodnevnih obveza, ali tako da je naš pogled uvijek uperen na drugoga. Sluga nije tu zato da traži svoju dobrobit, već da pripazi na potrebe drugih i da im smjesta bude od pomoći. Božje kraljevstvo smo dobili besplatno jednostavno zato što se to svidjelo našem nebeskom Ocu. Vjerujmo, da sve drugo što nam daje ili ne daje, također čini zato jer „vidi da je tako dobro“.

Mihály Szentmártony, *Očarani Božjom riječu*

„Veliča“

Najveći dio odlomka iz Evanđelja po Luki donosi Marijin hvalospjev „Veliča“ koji je izgovorila u svome susretu s rođakinjom Elizabetom. Među mnogim detaljima u ovomu susretu čini nam se od osobite važnosti to što je Elizabeta Mariju nazvala blaženom jer je povjerovala da će se ispuniti ono što joj je rečeno od Gospodina, a Marija završava svoj hvalospjevom radosnim spominjanjem obećanja koja je Bog u povijesti dao očima svoga izabranoga naroda: „Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obeća očima našim: spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu i potomstvu njegovu dovjeka“. Stoga ćemo ovdje posvetiti pažnju upravo tom završnom stihu Marijina evanđeoskog hvalospjeva.

Kao jedini praočac Izraela kojemu se navodi ime spomenut je Abraham s kojim je Bog sklopio savez koji će trajati zauvijek. U knjizi Postanka čitamo: „Savez svoj sklapam između sebe i tebe i tvoga potomstva poslije tebe - Savez svoj za vjekove: ja ću biti Bogom tvojim i tvoga potomstva poslije tebe.“ Tako Bog govori Abrahamu i još dva puta ponavlja svoje obećanje koje se proteže na čitavo Abrahamovo potomstvo.

Ispunjeno tega Božjeg obećanja ima svoje razvojne stupnjeve koji se u Svetome pismu prikazuju i prate kroz povijesno

iskustvo jednoga naroda, Izraela, koji po Božjem izabranju ima posebnu ulogu služenja u konačnom planu spasenja za sve ljudе i narode u Isusu Kristu. Tu stupnjevitost povijesnog iskustva čovjeka s Bogom koji „hoće da se svi ljudi spase“ na veoma jednostavan način izražava sveti apostol Pavao u Poslanici Rimljanim kada govori o otajstvu izabranja Izraelskog naroda: „Oni su Izraelci, njihovo je posinstvo, i Slava, i Savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obećanja; njihovi su i oci, od njih je, po tijelu, i Krist, koji je iznad svega, Bog blagoslovjen u vjekove. Amen.“ No, kako se postaje dionikom tih obećanja? Upravo na to pitanje Marija odgovara spominjući Abrahama. Naime, kada je Bog Abrahamu obećao potomstvo brojno poput zvijezda na nebu, Abraham je zbog poodmakle dobi i neplodnosti svoje žene Sare to obećanje mogao prihvati jedino vjerom. I to je učinio: „Abraham povjerova i to mu se uračuna u pravednost. Tako, pretječući na neki način Pavlovu teologiju opravdanja po vjeri, Marijin hvalospjev završava istom mišlju koja se, izražena drugim riječima, može naći u Poslanici Efežanima: „po njemu (Isusu) jedni i drugi (i Židovi i ostali narodi) u jednome Duhu imamo pristup Ocu.“ To podrazumijeva da se pojmom Abrahamova potomstva proteže na svakoga čovjeka koji po vjeri u Isusa Krista pristupa Bogu.

Marija - Majka

Majka zabrinuta za ono što nemam.
Majka koja opaža ono što mi nedostaje...

Kao da mi kaže: Toliko trčiš, ali si uvijek u zakašnjenju.

U zakašnjenju, u tebi samom.

Previše se uznemiruješ. A malo dovršavaš.

Jer u tvojem životu

nema dovoljno mesta za šutnju, klanjanje,
razmatranje, beskorisnost.

Na tvojem je stolu sve. Nedostaje ti samo ... ostalo.

Siromašan si u bitnome.

Govoriš mnogo, i previše, o Bogu.

I često zaboravljaš govoriti s Bogom,
da ga pustiš govoriti.

Zaustavi se malo, prije nego je prekasno.

Živi. Ne pusti da jednostavno budeš življen.

Živi život. Ne živi u prazno, od banalnosti, gluposti.

Ne ispunjavaj prazninu beskorisnim.

Trebaš dati smisao danima, satima, minutama.

Hitno trebaš dodatak životu.

Nedostaje ti radost. Bar da to opaziš.

Tvoja je radost, naime, površna,

razdražljiva, puna tričarija,

nije ukorijenjena u dubini tvoga bića.

Prvo čitanje: Otk 11,19a; 12, 1-6a.10ab

Žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama.

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana Apostola

Otvori se hram Božji na nebu i pokaza se Kovčeg saveza njegova u hramu njegovu. I znamenje veliko pokaza se na nebu: žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. Trudna viće u porođajnim bolima i mukama rađanja.

I pokaza se drugo znamenje na nebu: gle, Zmaj veliki, ognjen, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, a rep mu povlači trećinu zvijezda nebeskih – i obori ih na zemlju. Zmaj stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete.

I ona porodi sina, muškića, koji će vladati svim narodima palicom gvozdenom. I Dijete njezino bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu. A Žena pobiježe u pustinju, gdje joj Bog pripravi sklonište. I začujem glas na nebu silan:

„Sada nasta spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova!“

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 45, 10b-12b.16

Zdesna ti je kraljica u zlatnoj odjeći.

Zdesna ti je kraljica u zlatnoj odjeći, mnoštvom okružena.

„Slušaj, kćeri, pogledaj, prisluhnji:
zaboravi svoj narod i dom oca svog!“

„Zaželi li kralj ljepotu tvoju,
smjerno se pokloni njemu.“

„Zaželi li kralj ljepotu tvoju,
smjerno se pokloni njemu.“

Drugo čitanje: 1Kor 15, 20-27a

Prvina Krist, a zatim oni koji su Kristovi.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!
Krist uskrsnu od mrtvih,
prvina usnulih!
Doista, po čovjeku smrt,
po Čovjeku i uskrsnuće od mrtvih!
Jer kao što u Adamu svi umiru,
tako će u Kristu biti svi oživljeni.
Ali svatko u svom redu:
prvina Krist, a zatim koji su Kristovi,
o njegovu dolasku;
potom – svršetak,
kad preda kraljevstvo Bogu i Ocu,
pošto obeskrijepi svako Vrhovništvo,
svaku Vlast i Silu.
Doista, on treba da kraljuje
dok ne podloži sve neprijatelje pod
nože svoje.
Kao posljednji neprijatelj bit će
obeskrijepljena Smrt
jer sve podloži nogama njegovim.

Riječ Gospodnja

Evangelije: Lk 1, 39-56

Velika mi djela učini Svesilni: uzvisi neznatne.

Čitanje svetog Evangelija po Luki

U one dane usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iz svega glasa:

„Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega? Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!“

Tada Marija reče:
„Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju,
što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji zvati
blaženom.“

Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!
Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.
Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.
Prihvati Izraela, slugu svoga,
kako obeća ocima našim:
spomenuti se dobrote svoje
prema Abrahamu i potomstvu njegovu
dovijeka.“

Marija osta s Elizabetom oko tri
mjeseca, a onda se vrati kući.

Riječ Gospodnja

Neslomljiva uporišta

Sredinom kolovoza

Sredinom kolovoza nebo otvara prozore.

Od svih četiriju strana svijeta klicanje,

Uskrsna radost ispunja srca čovječja.

Ona, izabrana prije iskona svijeta.

Slovodno anđelu rekla: Neka mi bude...

Iz groba uzdignuta u nebesku slavu,

Proslavljeni dušom i tijelom prva izabrana,

Sredinom kolovoza slavimo nju

I uzdignuta pogleda čujemo obećanje:

Vaš je cilj boraviti u šatorima vječnim.

Djevice Majko,

vodi nas i brani,

da uvijek živimo

kao pravi sinovi i kćeri

Crkve tvojega Sina

i da mognemo doprinijeti

da se učvrsti po cijelome svijetu

civilizacija istine i ljubavi,

prema Božjoj volji,

i na njegovu slavu.

Amen.

U Evanđelju sveti Luka nam kazuje o Marijinoj posjeti Elizabeti, potom nas upoznaje s Marijinim hvalospjevom, s Magnifikatom. Danas često čujemo da se ljudi moraju truditi, da se potvrde na svim područjima života. Pri tome vjerojatno mislimo da svaku priliku trebamo iskoristiti kako bi postali sretni. Slična je poruka i Magnifikata, Marijina hvalospjeva, samo što Marija puninu života postavlja u perspektivu spasenja. Marija zahvaljuje Bogu za djelo otkupljenja. Dogma Marijina uznesenja u stvari znači da je Marija već tamo, gdje se potpuno spasenje ostvarilo, gdje je punina života stvarnost. Marija je primjer savršeno ostvarenog života.

Blagdan Marijinog uznesenja ima međutim i jednu drugu, neposrednu poruku. Analiza Magnifikata nam svjedoči da je Marija vjerovala u preobrazujući snagu ljubavi. Zaustavimo se na trenutak i kritički promotrimo sadržaj Magnifikata i uočimo o čemu govori ova mlada djevojka. Na prvi pogled naš dojam je da se Marija prisjetila čudnih stvari. Vidi takve stvari koje u potpunosti proturječe stvarnosti. Marija vidi da su oholi raspršeni, iako je svijet i danas još pun oholih, kao što su i tada bili tamo i u Nazaretu i u Jeruzalemu. Marija vidi da su svoja mjesta zamijenili vladari i neznatni: oni koji su sada poniženi

sjedit će na prijestolju vladara, iako i danas vladari upravljaju sa svijetom, šalju u besmislenu smrt male ljudi, dok su ponizni istisnuti na marginu društvenog života. Marija vidi da su se gladni nasitili, dok bogati gladuju, iako je svijet i danas pun ne samo gladujućih, već prije svega djece koja umiru od gladi, dok velike međunarodne korporacije hranu bacaju u more kako bi tako održale visoke cijene. Kako je Marija mogla vidjeti takve nemoguće stvari?

Marija je bila u stanju vidjeti za naš pojam na prvi pogled proturječne stvari, zbog toga jer puninu života nije promatrala na socijalnoj već na duhovnoj razini. Marija već promatra plodove spasenja, koji se ne očituju u društvu već u srcima. To je već uvod Govora na Gori u kojem Isus proglašava blaženima siromašne, gladujuće i ponizne.

Postojana poruka Magnifikata je, da se život ostvaruje na dvije razine. Postoji jedna vidljiva, društvena razina, u kojoj postoji nepravda, proganjanje, izrabljivanje, glad i ponižavanje, i postoji jedan duhovni svijet u kojem postoji samo jedan Gospodar: dobrostivi i milosrdni Bog, koji se prisjeća svog milosrđa, kako je to Marija izrazila. Postoji jedan duhovni svijet, u kojem nema gladi i poniženja jer smo u Isusu zadobili natrag ljudsko dostojanstvo, koje nam nitko ne može oduzeti. Usudimo se i mi ovaj svijet i naš život promatrati očima Djevice Marije, da bismo vidjeli

koliko je Bog dobar i prema nama. Potrebna nam je na nebo uznesena Blažena Djevica, naša draga Gospa, da joj se možemo obratiti kao sveti Ivan, kada smo u nevolji, da crpimo snagu iz spoznaje, da tamo gdje je Marija sada, tamo ćemo biti i mi jednog dana, uživajući puninu života.

Mihály Szentmártony, *Očarani Božjom riječju*

Sieger Koder, *Marija prođe kroz trnje*, <https://www.versacrum.d>

Okviri širenja kršćanstva

Društveni korijeni

Grčki filozof Celzo izruguje novu religiju, kršćanstvo, čiji se osnivač rodio od majke radnice i čiji su prvi misionari bili galilejski ribari. Istodobno se pogani općenito podruguju što se kršćanske zajednice uglavnom regrutiraju iz niskog svijeta.

Nije prošlo ni jedno stoljeće, kad Plinije Mlađi, komu se ne može predbaciti pristranost, izlaže, nakon istraživanja, caru Trajanu detaljnu sliku kršćanskih zajednica u Bitiniji, gdje ima vjernika svake dobi, mlađih i starih, muškaraca i žena, robova i rimskih građana, stanovnika gradskih i seoskih. Poimence ističe „njihov velik broj“ i raznolikost njihova društvenog podrijetla. A i ono što znamo o suvremenim zajednicama u Kartagi, Aleksandriji, Rimu i Lionu pokazuje nam isto takve šarolike grupacije.

Zajednica u Rimu

Rimska zajednica izgleda kao velegradska župa: gruba vuna obrtničkih i robovskih ogrtača okržnjava se sa zlatom izvezenim tkaninama matrona i uglednika. Ako su Evandelje najprije prihvatali stranci i skromni ljudi, kršćanstvu se s kraja prvog stoljeća otvara carski dvor s konzulom Klementom i njegovom ženom Domitilom. U vrijeme Komoda bio je član „Cezarove kuće“ bogati kršćanin Karpofor, Kalistov gospodar. Irenej čak tvrdi da na dvoru postoji značajna grupa vjernika, gdje se miješaju vitezovi i robovi. Na dvoru je kao rob jedan Justinov sudrug po mučeništvu, Evelypt iz Kapadocije. Marcija, miljenica cara Komoda, ako nije bila kršćanka - sigurno je imala veze s kršćanskim zajednicom u Rimu. Javno je bila poznata prisutnost kršćana na

carskom dvoru u vrijeme Septimija Severa, jer na to mnogo puta aludira Tertulijan. Kršćana je vjerojatno bilo u pretorijanskoj gardi.

U vrijeme Marka Aurelija, za Evandelje se regrutiraju nove pristalice iz aristokracije. Mučenik Apolonije - kojega Jeronim proglašava senatorom - pripadao je plemstvu. Više članova obitelji Pomponijevaca bili su kršćani. Za Komodova carevanja na kršćanstvo prelaze Rimljani najodličnijeg roda i bogatstva, sa svojim obiteljima i cijelim svojim kućama. Justin pripovijeda o obraćenju dvoje supružnika iz bogatog društva u Rimu, koji su gospodski živjeli sa slugama i velikom kućnom družinom.

Kako je Rim bio otvoren svim utjecajima i svim školama, stjecali su se u nj sofisti i filozofi. Justin je sredinom II. stoljeća prvi poznati filozof koji je pripadao kršćanskoj zajednici. Jednostavan član lokalne crkve, osniva školu kršćanske filozofije kod nekoga Martina blizu Timotejevih terma.

Justin osvaja za kršćansku misao pravo građanstva, a obraćenicima pravo da misle. Zahvaljujući njemu, mislioci i učenici poput Tacijana Sirca stupaju u redove Crkve. Marcion, bogati brodovlasnik s obala Crnog mora, bio je privučen intelektualnim vrenjem u zajednici, stupio je u nju i poklonio joj 200 000 sestercija - koji su mu poslije, kad je osnovao svoju školu i otpadničku crkvu, bili vraćeni.

Poslije smrti apostola Petra i Pavla, lice se rimske crkve znatno izmijenilo. Ako velik broj kršćana što ih navodi poslanica Rimljanim nosi robovska i oslobođenička imena, otada je porastao broj imućnih i bogatih obitelji. One pune blagajnu kojom se pritječe mnogim potrebama braće u Rimu i u Carstvu. Poslovična je njihova širokogrudnost u to vrijeme. Ignacije Antiohijski i Dionizije Korintski dirljivo im to priznaju. Ujedinjena njihova ekonomija tako je znatna da je zajednica ulaze u banku. Na žalost, odabrali su krivog bankara - što će se u povijesti često ponavljati. Rimska je velikodušnost morala u prvom redu uzdržavati siromahe i udovice u svojoj zajednici. Bogati se i razbaštinjeni dopunjaju. Hermin Pastir uspoređuje ih s briješićem i lozom, koji se međusobno podupiru.

Robovi, sitni obrtnici i seljaci uništeni porezom činili su protutežu prema bogatima. Raskoš je stajala pokraj bijede, tako da je socijalna pomoć postala kao državna institucija. Raspodjela nadahnuta kršćanskim bratstvom ostvarivala je izjednačenje, kako posvjedočuje Justin:

„Oni koji žive u obilju te žele dati, daju slobodno što hoće ... da se pomogne siročadi, udovicama, bolesnima, siromasima, utamničenima, gostima: uopće svima koji se nađu u potrebi.“

Stotinjak godina poslije, đakon Lovro mogao je pokazati caru, koji je htio opljačkati crkveno blago, na petnaestak stotina udovica i razbaštinjenih što ih jedino Crkva uzdržava. Ako je i legendarna, ta crta ilustrira ono što je zajednica činila svojim članovima u oskudici.

Došavši sa svih strana svijeta, smješteni po nacionalnosti sa svojim zemljacima u gradskim četvrtima, sva su braća razumjela grčki jezik koji ih je povezivao. Govorili su više ili manje pravilnim jezikom - ako ćemo suditi po dosta nesigurnim tekstovima na nadgrobnim spomenicima. Dotjerani jezik jednog Apolonija stoji uz grubi jezik nekog plebejca koji je pobegao sa sela i uz nepravilan govor nekog Afrikanca odnedavna nastanjena u Rimu. Liturgijsko se slavlje služi grčkim jezikom do III. stoljeća kad će pobijediti latinski jezik.

Bolje od svih statistika, objašnjava jedna činjenica dokle je u rimskoj crkvi ostvareno bratstvo. Dva biskupa, Pio i Kalist, bili su po rođenju robovi. Možemo zamisliti kako plemeniti Kornelijevci, Pomponijevci ili Cecilijevci primaju blagoslov od pape koji još na svom tijelu nosi znak svoga gospodara! Takva je bila revolucija Evanđelja: na socijalne strukture odgovara ona preobražavajući ljudska srca.

Zajednica u Lionu

Lionska zajednica, brojčano mnogo manja od rimske, pruža raznolikiju društvenu sliku. Lion nije Rim. U vrijeme najvećeg procvata Carstva, lionska zajednica izgleda u cijelosti mlada. Složena je pretežno od stranaca iz Azije i od domorodaca svih društvenih slojeva. Matrona se na kršćanskom sastanku susreće sa svojim robom. Čini se da se crkva uglavnom regutira od građanstva, čije blagostanje izaziva zavisti i objašnjava denuncijacije. Imućna klasa kao da je Evanđelje propagirala među činovnicima i robovima. Svi spisi zajednice koji su došli do nas napisani su grčkim - jezikom većine kršćana i liturgije.

Povijest prvih lionskih mučenika pokazuje društveni sastav zajednice. Njihova imena, sačuvana od Gregorija iz Tura, predstavljaju mješavinu latinskog i grčkog: nema nijednog keltskog imena. Istaknute su ličnosti Vetije i Atal - ovaj posljednji, rodom iz Pergama, pristigao je poslom. Vettius Epagathus plemenita je roda i stanuje u gornjem gradu; svjetina ga se nije usudila denuncirati. Aleksandar je orientalni liječnik, u gradu vrlo poznat. Blandina je obična ropkinja, uhićena zajedno sa svojom gospodaricom, nesumnjivo plemenitom matronom koja je

u svojoj kući diskretno propagirala Evanđelje. Čak su uhvaćene neke poganske sluge, jer se pretpostavljalio da sluge i robovi dijele vjeru svojih gospodara.

Društveni položaj lionskih kršćana biva djelomično objašnjen neprijateljskim držanjem svjetine kad se pojavi Atal. On je očito bio bogat, što mu je omogućavalo da zajednicu novčano potpomaže i da s njome dijeli svoje blagostanje'. Žene mora da su u zajednici bile brojne, jer je gnostik Marko na njih bacao oko - osobito na one koje su bile nakićene grimiznim resama i, prema tome, bogate.

U lionskoj su zajednici imućni kršćani žrtvovali sve za svoju vjeru, pa u njoj središte nije bila bogata matrona, kojoj povijest nije ni ime sačuvala, nego njezina slabunjava ropkinja Blandina u kojoj se - kako kaže izvještaj o mučeništvu - tako reći ponavljala Kristova muka na očigled ostalih mučenika. Društvene su pregrade bile dakle nagrizene, i u taj se čas brišu u ostvarenju bratstva u Kristu.

„Tako je započela izvanredna poema kršćanskog mučeništva, ta amfiteatarska epopeja koja će potrajati dvjesta i pedeset godina - iz koje će niknuti oplemenjenost žene i rehabilitacija roba“, jer će ljudi otada biti prosuđivani po svojoj vjernosti i moralnoj plemenitosti - koja je plod Evanđelja, a ne njihova podrijetla.

Zajednica u Kartagi

Podatci što ih Tertulijan daje o zajednici u Kartagi samo su nešto mlađi od onih iz Rima iиона. Omogućuju nam upoznati sredinu u kojoj se Evandelje propovijedalo. Sicilijanski mučenici bili su seljaci ili poljodjelski radnici. Na kršćanima u Kartagi Tertulijanu je pao u oči prizor njihove ljubavi i njihova jedinstva što je doprinijelo odluci da im se pridruži, kako opisuje u svome Apologeticumu. Bila je to složena zajednica u kojoj su bogati, ili bar imućni, bili dosta brojni i dovoljno velikodušni da redovito pune zajedničku blagajnu. „Fond ljubavi“ služio je za pomoć siromašnoj ili proganjenoj braći, napose - kako kaže Tertulijan - sirotama, djevojkama bez miraza, ostarjelim slugama, brodolomcima koji su u luci uvijek brojni, priznavaocima vjere koji su osuđeni na rudnik, tamnicu ili progonstvo.

U to je vrijeme kršćanska zajednica u Tuburbu primila aristokratkinju Perpetuu i njezina mladog brata na veliku žalost oca, koji je ostao pogarin. Zajednica je očito bila mlađa. Uhićenici su mahom mlađi, ponajvećma katekumeni, koje u tamnici posjećuje katehist.

Isticanje plemenitog roda mlade žene - u opisu mučeništva dokazuje njezin izvanredan karakter. Ostali se zatvorenici ne razlikuju po svom rodu nego po svom žaru. Društvene se razlike tope. Plemkinja Perpetua pomaže pučanku. Društvene pregrade nestaju u Kristu koji ih jedini povezuje.

Potkraj trećega stoljeća pisac Laktancije veli: *Među nama nema ni robova ni gospodara. Ne pravimo između sebe nikakvih razlika, svi se zovemo braća jer se svi smatramo jednakima. Sluge i gospodari, veliki i mali – svi su jednak po skromnosti i po osjećaju srca, što ih oslobađa od svake ispravnosti.*

A. G. Hamman, *Svagdanji život prvih kršćana*, Provincijalat franjevaca trećoredaca, Zagreb 1983.

Dura Europos, *Ozdravljenje uzetoga*, najstariji Isusova slika, <https://fr.wikipedia.org>

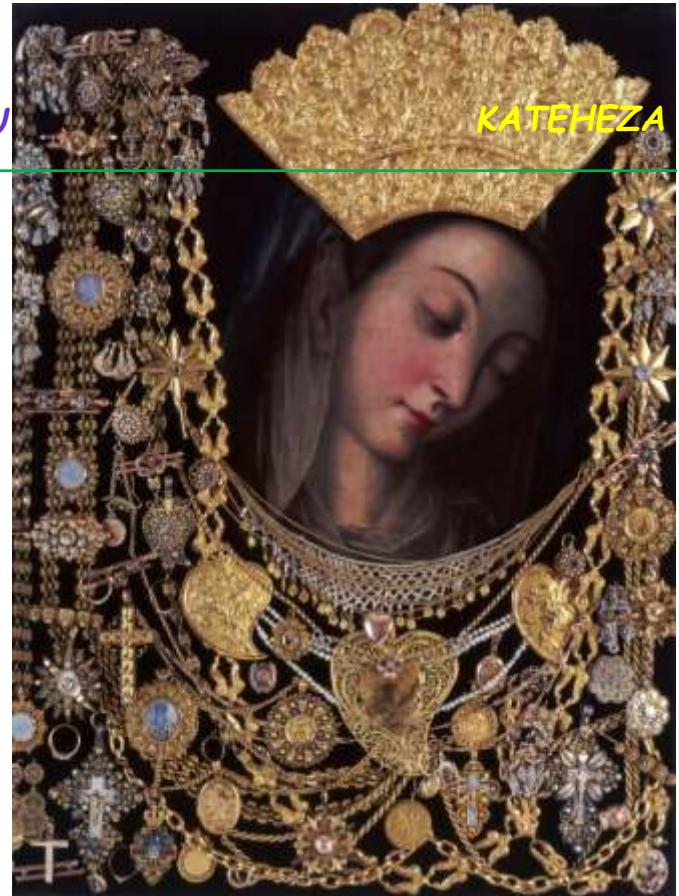
Hrvatska marijanska svetišta

Svetište Gospe Sinjske

Hodočašća Gospoj Sinjskoj

Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske ima tri-stoljetnu prošlost. Začinje se u prijelomnim vremenima oslobođanja od vladavine osmanskoga imperija. Iz vremena samih početaka mogu se istaknuti dva važna čimbenika za to Svetište. Gospina slika koja se štuje u Svetištu u Sinju donesena je iz susjedne Bosne i Hercegovine, točnije iz Rame, iz franjevačkoga samostana na Šćitu 1687. godine. Naime, tada su fratri i narod iz Srednje Bosne, Duvanjskoga i Livanjskoga polja naselili prethodne godine oslobođenu Sinjsku krajinu. Drugi važni događaj za štovanje Gospine slike i za Svetište u Sinju jest obrana Sinja od pokušaja osmanlijske vojske da ponovno osvoji Sinj 1715. godine. Obrana se dogodila u čudesnim okolnostima. Mali broj branitelja (oko 700) uspio se oduprijeti nadmoćnoj osmanlijskoj vojsci (40.000 do 60.000 vojnika). Uspjeh obrane pripisali su Božjoj pomoći koju su branitelji i narod izmolili pred slikom Majke od milosti, kako se tada nazivala slika Gospe Sinjske.

Izgleda da je vjera u Božji zahvat po Marijinu zagovoru u tom događaju bila nedvojbena i čvrsta. Ishod toga događaja – kojem je simbol bila i ostala Gospina slika, postao je temeljni čimbenik oblikovanja identiteta stanovništva koje, doseljeno s različitih strana, nije imalo gotovo ništa zajedničkoga, osim sumnjičav odnos mletačkih vlasti.

Kako je ishod rata pod Sinjem imao veliki značaj za cijelu Dalmaciju i osnažio daljini proces oslobođanja Bosne i Hercegovine, puk je u tim područjima također prihvatio pobožnost prema Gospoj Sinjskoj.

Osim toga, u Gospinu sliku pohranjeno je pamćenje iz kojeg je živjela povezanost naroda u Cetinskoj krajini s narodom iz Bosne, i obratno.

To su neki od čimbenika koji počivaju u samim temeljima hodočasničke tradicije Gospoj Sinjskoj.

Iz novijega vremena treba istaknuti vrlo značajni događaj iz 1965. godine. Naime, tada se obilježavala 250. obljetnica oslobođenja Sinja. Bio je to prvi veći javni skup vjernika u ondašnjoj komunističkoj Jugoslaviji (i prvo misno slavlje izvan crkvenoga prostora). Slavlje je predvodio kardinal Franjo Šeper. Možda je presudan bio karakter tradicije hodočašća Gospoj Sinjskoj da je u to vrijeme neprijateljskoga odnosa prema Crkvi taj skup uspio i ostao kao pečat svjedočanstva privrženosti naroda vjeri i Crkvi. Sudionici tog slavlja pamte riječi splitsko-makarskoga nadbiskupa dr. Frane Franića upućene kardinalu Šeperu: „Kardinale, vidite, narod je uz nas!“. Važnost toga događaja ilustrira

Peto pokrajinsko hodočašće hrvatske vojske i policije u Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske,
<https://splitsko-dalmatinska-policija.gov.hr>

i jedna zgoda iz slavlja 300. obljetnice dolaska Gospine slike i naroda iz Rame. Bilo je to 1987. godine. Dakle, samo tri godine prije početka demokratskih promjena, vlasti nisu dopustile sinjskom Autoprijevozu da iznajmi autobuse za Ramu u kojima su vjernici pratili Gospinu sliku, koja je tada prvi put iznesena izvan Sinja.

Čudesna obrana Sinja 1715. godine dogodila se upravo na svetkovinu Velike Gospe. Kako se ta svetkovina intenzivno slavila i prije i poslije, njezina proslava u Sinju uvijek je bila prigodom da se osvježe povijesna pamćenja. To je davalo snažno obilježje samoj tradiciji hodočašća Gospo Sinjskoj. To je na svoj način odredilo i vremenski okvir hodočašća. Najveći broj hodočasnika dolazio je i još uvijek dolazi u Sinj upravo o svetkovini Velike Gospe.

Međutim, poboljšane komunikacijske veze omogućile su da sve veći broj štovatelja izvan Cetinske krajine dolazi i tijekom cijele godine. To se prvenstveno odnosi na Split i njegovo okružje od Omiša do Trogira. Na povećanje broja hodočasnika u Svetište u Sinj ipak je najviše je utjecao i utječe fenomen Međugorja. Posebno inozemna hodočašća Gospo Sinjskoj treba pripisati gotovo isključivo hodočašćima u Međugorje.

Svetište Gospe Sinjske nema baš nikakve programe promidžbe hodočašća. Sve se događa sasvim spontano. To ipak ne znači da određena vrsta promidžbe ne bila od pomoći i poticaj brojnim hodočasnicima.

Treba još istaknuti da velik broj hodočasnika Gospo Sinjskoj doslovno hodočasti, tj. dolazi pješice. Velika skupina hodočasnika pješaka dolazi u nedjelju prije Velike Gospe u organizaciji Splitskomakarske nadbiskupije. To je hodočašće poznato kao tradicionalno hodočašće mlađih (gotovo 30 godina). Oni se večer prije okupljaju u Svetištu Gospe od Otoka u Solinu, slave sakramente ispovijedi i euharistije, a potom noću hodočaste u Sinj. Isti dan dolaze hodočasnici i s drugih strana, ali ne u tako velikom broju. Za samu svetkovinu Velike Gospe sa svih strana dolazi velik broj hodočasnika pješaka. Sve veći je broj manjih skupina ili pojedinaca koji pješice hodočaste iz Zagreba, Sarajeva, Srednje Bosne, Dubrovnika, itd. Veliki broj hodočasnika pješaka hodočasti desetljećima. Mnogi od njih neizostavno svake godine, počevši od djetinjstva. O svetkovini Velike Gospe, što znači tijekom devetnice i tjeđan dana poslije same Svetkovine, prema slobodnim procjenama u Svetište dođe oko 200.000 hodočasnika.

Crkva Gospe Sinjske

Zupna crkva Velike Gospe – Gospe Sinjske današnji je oblik dobila 1769. godine. Na njezinom mjestu nalazila se starija crkva iz 1714. godine, koju su Turci zapalili 1715. prigodom ponovnog zauzimanja Sinja. Ta je crkva pokrivena 1723., poslije deset godina napravljene je drveni Gospin oltar na koji je postavljena Gospina slika, naslikana krajem 16. ili početkom 17. stoljeća. Sliku je okrunio zlatnom krunom nadbiskup Cupilli 1716. godine, koju su dali izraditi vojnici i časnici. Godine 1743. napravljen je oltar sv. Ante, a 1750. oltari sv. Josipa i sv. Paškala. Godine 1769. Sinj je stradao od potresa u kojemu je znatno oštećena i crkva. Poslije toga došlo je do preuređenja crkve i tada je dobila današnji oblik. Oltare od domaćeg kamena muljike i drveta zamijenili su novi mramorni oltari. Mramorni barokni oltar Gospe Sinjske postavljen je 1795., a zavjetni oltar sv. Paulina poslije 1803. Slika je rad Nikole Blaškovića. Prigodom obnove crkve 1862. iza glavnog oltara postavljen je kor za redovnike, a iznad glavnog ulaza novo pjevalište za orgulje. Na crkvu su 11. rujna 1944. pale tri bombe anglo-američkog ratnog zrakoplovstva, koje su uništile pročelje i orgulje. Godine 1953. podignuto je pročelje s prozorima i velikom rozetom na sredini, a 1957. postavljene su nove orgulje, djelo Franca Jenka iz Ljubljane. Godine 1959. u crkvu su postavljena dva mramorna oltara iz stare crkve u Makarskoj, jedan sa starom slikom sv. Paulina, a drugi s novom slikom sv. Nikole Tavelića, rad akademskog slikara Brune Bulića. Godine 1963. postavljene su nove postaje Križnog puta u svetištu, rad akademske slikarice Mile Vod. Stari veliki

mramorni oltar 1975. je uklonjen i postavljen novi prema puku, ispod baldakina na četiri stupa. I taj je oltar 2002. uklonjen i mjesto njega postavljen je 2003. godine novi oltar, kameni blok u obliku žrtvenika, bez baldakina, a iza oltara nalaze se kamena sjedala, rad ak. kipara Kuzme Kovačića. Vratnice glavnih vrata u bronci s raznim motivima izradio je ak. kipar Stipe Sikirica. Lijepi neoromanički zvonik završen je 1926. godine po nacrtu Bortolotti-Grazija. U zvoniku su četiri zvona tvrtke De Poli iz Vittorio Veneto. U crkvi i pokrajnjim prostorijama nalazi se više umjetničkih djela raznih umjetnika.

Tekst: <https://www.gospa-sinjska.hr>
Fotografije: <https://smn.hr/>

Mali vjeronaучni leksikon

Jakov

Jakov hebrejski יַעֲקֹב Ja‘aqōb, Neka Bog štiti, kasnije nazvan i Izrael, nakon Abrahama i Izaka, treći izraelski je patrijarh. Roditelji su mu Izak i Rebeka. Imao je dvanaest sinova od kojih je nastalo 12 izraelskih plemena. Jakovljev život opisan je u Knjizi postanka.

Prema Knjizi postanka, rodio se držeći za petu starijeg brata blizanca Ezava. Za zdjelu leće, od ogladnjelog Ezava otkupio je pravo prvorodstva, a od oca Izaka prijevarom je dobio blagoslov. U strahu pred bratovom osvetom pobegao u Haran i služio 14 godina kao pastir kod ujaka Labana kako bi dobio njegovu kćer Rahelu za ženu. Od dviju žena i dviju sluškinja imao je 12 sinova, koji su postali rodonačelnici 12 izraelskih plemena. Pomirivši se s bratom živio je u Kanaanu, a umro je u Egiptu, kamo je došao za sinom Josipom. Poznati su prizori iz njegova života: Jakovljeve ljestve, Jakovljev san, hrvanje s anđelom (kada je dobio ime Izrael i kada mu je obećano da će biti praotac velikog naroda).

Priredio: VB, usp.: <http://www.enciklopedija.hr>

Jeremija

Jeremija יְרֵמִיָּהוּ Jirmeyāhū, Jahve je uzvisio je prorok po kojem se zove jedna knjiga u Starom zavjetu. Judaističke, kršćanske i islamske tradicije smatraju da je on napisao i knjigu Tužaljki.

Rođen je oko 650.godine pr. Kr. i počinje nastupati kao prorok oko 626. godine pr. Kr. Djelovao je više od 50 godina, a umire u Egiptu ubrzo nakon što je Babilon 587. godine pr. Kr. zauzeo Jeruzalem.

Jeremijino vrijeme je bilo vrlo teško razdoblje židovske povijesti. Bilo je samo pitanje vremena kada će Kraljevstvo Juda nestati kao država. Godine 586. prije Krista Jeruzalem je osvojen i uništen, a viša klasa je prognana i odvedena u Babilonsko ropsstvo. Oko 130 godina prije sjeverno kraljevstvo Izrael osvojili su Asirci, za koje se tvrdi da su bili okrutni ratnički narod, a skoro svi članovi bogatih obitelji su odvedeni u ropsstvo. Ovo vrijeme je označeno velikom duhovnim i moralnim padom. Jeremija je upozoravao narod, po Božjem zadatku, da se katastrofa približava. Nekad se Jeremija naziva i "plačućim prorokom", pošto je bio vrlo potresen svim nedaćama koje su zadesile njegovu domovinu i njegov narod. Želio je između ostalog da se njegov narod ne klanja drugim bogovima.

Biblijka knjiga o Jeremiji je napisana poslije njegove smrti. Napisao ju je prorokov prijatelj Baruh, sin Nerijin, koji je po prorokovom nahodjenju napisao proročanstva i pisma u razdoblju 626.-604. pr. Kr.

<https://hr.wikipedia.org>

NAŠI POKOJNI

STJEPAN MLAKAR,

PU virovitičko - podravska, Humljani, 11. kolovoza 1991.

MIROSLAV PEJAKOVIĆ,

PU zagrebačka, Sesvete, 11.kolovoza1993.

MARJAN KUZMAN,

PU osječko - baranjska, Kozarac - B. Manastir, 13. kolovoza 1991.

ZORAN SINANOVIĆ,

PU osječko - baranjska, Kozarac-B. Manastir, 13. kolovoza1991.

ZVONIMIR VRKIĆ,

PU zadarska, Pristeg Gornji, 14. kolovoza1995.

DAMIR RAMBOUSEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 15. kolovoza 1991.

IVAN DELAČ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 15.kolovoza1991.

IVAN BUGARIN,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

ĐURO HORVAT,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

MATO HORVAT,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

MLADEN, ZEREC,

PU zagrebačka, , 17.kolovoza1992.

POČIVALI U MIRU